

Lietuvos regionų verslumo žemėlapis.CKU nuotr.

Versliausi regionai Lietuvoje - Neringa, Vilnius, Kaunas, Palanga ir Klaipėda. Būtent trijuose didžiuosiuose šalies miestuose, jų rajonuose bei pajūrio kurortuose koncentruojasi smulkusis ir vidutinis verslas, gyventojai aktyviau užsiima individualia veikla, aktyviau kredituojami verslo naujokai. Tuo tarpu žemiausias verslumo lygis fiksuojamas Lazdijų, Vilkaviškio, Švenčionių rajonuose, Kalvarijoje, Birštone ir Visagine.

Tokias tendencijas atskleidė 2015 m. Lietuvos savivaldybių verslumo lygio tyrimas, kurį inicijavo Lietuvos centrinė kredito unija (LCKU).

„Pajūrio kurortuose ir didžiuosiuose miestuose bei jų rajonuose yra palankiausios sąlygos kurtis ir plėstis smulkiajam verslui – pirmiausia dėl didesnės prekių ir paslaugų paklausos, kurią nulemia aukštesnis gyvenimo lygis, gyventojų skaičius ir užsienio bei vietos turistų srautai. Tuo tarpu žemiausias verslumo lygis pastebimas daugelyje Lietuvos pasienio regionų, taip pat tuose rajonuose, kur labiausiai išplėtotas žemės ūkis“, – sakė LCKU kreditavimo skyriaus viršininkas Tomas Valauskas.

„Džiugu, jog mažų ir vidutinių įmonių skaičius Lietuvoje didėja jau ketvirtus metus iš eilės. Tai lemia supaprastintos verslo pradžios

procedūros, sudarytos sąlygos verslo startuoliams naudotis nemokamomis konsultacijomis, taip pat lengvatinais verslo pradžios kreditais“

D. Matukienė

Lietuvos smulkaus ir vidutinio verslo tarybos pirmininkės Dalios Matukienės teigimu, nors bendras verslumo lygis Lietuvoje pastaraisiais metais auga, tačiau skirtumai tarp atskirų regionų tebėra akivaizdūs: „Dabartiniu metu vyksta paskutiniai pasirengimo darbai prieš įgyvendinant [verslumo skatinimo priemones](#) iš 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų lėšų. Siekiant mažinti regionų atskirtį, šias investicijas tikslinga pirmiausia nukreipti į tuos regionus, kuriuose verslumo lygis yra mažiausias“.

Mažiausiai verslūs - pasienio regionai

Lietuvos regionų verslumo žemėlapyje labiausiai išsiskiria Neringos ir Vilniaus m. savivaldybės – verslumo lygis juose atitinkamai 3,5 ir 2,7 karto didesnis už bendrą šalies vidurkį. Po jų rikiuojasi Kauno r. (177 proc. Lietuvos verslumo lygio), Kauno m. (165 proc.), Vilniaus r. (157 proc.), Palangos m. (153 proc.) ir Klaipėdos m. (147 proc.) savivaldybės. Verslumo lyderių dešimtuose taip pat atsidūrė Panevėžio r., Šiaulių m. ir Klaipėdos r. savivaldybės.

„Didžiųjų miestų ir jų rajonų lyderystę versliausių regionų sąrašė pirmiausia nulėmė didesnė mažų ir vidutinių įmonių koncentracija, o Neringos ir Palangos atveju – ir itin didelis ekonominę veiklą vykdančių gyventojų skaičius“, – sakė LCKU kreditavimo skyriaus viršininkas T. Valauskas. Sąrašo apačioje atsidūrė Lazdijų r. ir Kalvarijos savivaldybės, kuriose verslumo lygis – daugiau nei dukart mažesnis už šalies vidurkį (49 proc.). Vilkaviškio r. verslumo lygis siekia 51 proc., Birštono, Švenčionių r. ir Visagino savivaldybėse – 53 proc. Lietuvos vidurkio.

„Iš 10 savivaldybių, kuriuose verslumo lygis yra žemiausias, net 8 savivaldybės įsikūrusios pasienio regionuose. Šiuose regionuose smulkaus ir vidutinio verslo koncentracija yra gerokai žemesnė už šalies vidurkį, taip pat mažiau gyventojų užsiima Valstybinėje mokesčių inspekcijoje registruota ekonomine veikla“, – teigė T. Valauskas.

Lietuvos regionų verslumo žemėlapis buvo sudarytas atsižvelgiant į tūkstančiui kiekvienos savivaldybės gyventojų tenkantį mažų ir įmonių skaičių, šių įmonių skaičiaus metinį pokytį, ekonominę veiklą vykdančių

fizinių asmenų skaičių ir jo pokytį, taip pat išduotų kreditų iš [Verslumo skatinimo fondo](#) skaičių.

Smulkus verslas koncentruojasi didmiesčiuose

Pagal 1000 gyventojų tenkanti mažų ir vidutinių įmonių skaičių žemėlapyje ryškiai išsiskiria Neringa ir Vilnius. Čia smulkaus verslo koncentracija yra dukart didesnė už bendrą šalies vidurkį.

Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. pradžioje Lietuvoje veikė 76 tūkst. mažų ir vidutinių įmonių – 1 tūkst. gyventojų vidutiniškai teko 26 įmonės. Neringoje mažų ir vidutinių įmonių koncentracija dvigubai didesnė už vidurkį – 56 įmonės 1000 gyventojų. Vilniaus mieste 1000 gyventojų atitinkamai tenka 52 įmonės, Palangoje – 36, Kaune – 35, Klaipėdoje – 34, Šiauliuose – 27.

„Tuo tarpu mažiausiai mažų, labai mažų įmonių yra Kalvarijos, Lazdijų r., Ignalinos r. ir Švenčionių r. savivaldybėse. Pvz., jei Neringoje viena maža ar vidutinė įmonė tenka 18 gyventojų, tai Kalvarijos savivaldybėje viena įmone „dalijasi“ net 125, Lazdijų rajone – 114, Ignalinos rajone – 112, Švenčionių rajone – 109 gyventojai“, – pastebėjo T. Valauskas.

Mažų įmonių pagausėjo 8 tūkstančiais

Naujai kuriamos mažos ir vidutinės įmonės dažniausiai „nusėda“ didmiesčiuose, jų rajonuose ir pajūrio kurortuose. Per metus iki 2015 m. pradžios mažų ir vidutinių įmonių skaičius išaugo 8 tūkst., iš jų daugiau nei pusė įsikūrė Vilniaus mieste.

„Džiugu, jog mažų ir vidutinių įmonių skaičius Lietuvoje didėja jau ketvirtus metus iš eilės. Tai lemia supaprastintos verslo pradžios procedūros, sudarytos sąlygos verslo startuoliams naudotis nemokamomis konsultacijomis, taip pat lengvatiniiais verslo pradžios kreditais. Neveltui šiemet paskelbtame Pasaulio banko reitingą „Doing Business“ pagal sąlygų verslo pradžia kriterijų Lietuva atsidūrė aštuntoje vietoje pasaulyje“, – sakė Smulkaus ir vidutinio verslo tarybos pirmininkė D. Matukienė.

Pagal mažų ir vidutinių įmonių skaičiaus metinę dinamiką pirmaujančių regionų sąrašė atsidūrė Vilniaus, Kauno, Klaipėdos miestai ir rajonai, Neringa, taip pat Šiaulių, Alytaus ir Panevėžio miestai.

Kurortų gyventojai renkasi ekonominę veiklą

Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, 2015 m. sausio-rugpjūčio mėn. Lietuvoje ekonominę veiklą vykdė 158 tūkst. gyventojų – asmenų, įsigijusių verslo liudijimą, advokatų ir jų padėjėjų, antstolių, notarų, taip pat kitų gyventojų, pasirinkusių individualią veiklą. 1000 gyventojų vidutiniškai teko 54 asmenys, vykdantys savarankišką ekonominę veiklą.

Pagal šį kriterijų labiausiai išsiskyrė abu pajūrio kurortai – bendrą šalies vidurkį Neringa aplenkė net 7 kartus, o Palanga – 2,5 karto. Pirmaujančių savivaldybių dešimtuose yra ir kiti du kurortai – Druskininkai bei Birštonas.

„Tai rodo, kad ši verslumo forma – savarankiška ekonominė veikla – yra labiausiai išplėtotą turizmu išsiskiriančiuose regionuose. Vėlgi tenka konstatuoti, kad mažiausiai ekonomine veikla užsiimančių privačių asmenų užfiksuota pasienio regionuose – Pagėgiuose, Akmenėje, Visagine, Pakruojuje“, – sakė LCKU analitikas T. Valauskas.

Pagal gyventojų ir įmonių, pasinaudojusių [Verslumo skatinimo fondo](#) (VSF) paskolomis, skaičių 10 tūkst. savivaldybės gyventojų išsiskiria Kauno m., Šilutės r., Panevėžio m., Ignalinos r., Alytaus r. VSF paskolos teikiamos verslo idėją turintiems gyventojams bei ne ilgiau kaip 1 metus veikiančioms įmonėms. Iki š. m. rugsėjo sudarytų VSF paskolų sutarčių suma sudaro 19,4 mln. eurų. Paskolų sutartis su kredito unijomis dėl finansavimo dar galima sudaryti iki 2016 m. birželio 30 d., o paskolų grąžinimas vyks iki 2019 m. pabaigos.

Nuoroda:

<http://www.bznstart.lt/events/preview/1637/b1915234205b58bf03f9c0449f404400>